

Lees de tekst goed door!
Maak daarna de sommen.

De antwoorden kun je vinden op de laatste bladzijde van dit setje.

Succes!

2.1 Herleiden

0 1

Weet je het nog?

$$\begin{array}{lll} 3 + 5 = 8 & -3 - 5 = -8 & -3 - -5 = -3 + 5 = 2 \\ 3 - 5 = -2 & -3 + 5 = 2 & -3 + -5 = -3 - 5 = -8 \end{array}$$

Bereken

$$\begin{array}{lll} \text{a } 12 + -7 & \text{d } -4 + -8 & \text{g } -3 + -3 \\ \text{b } -12 - 7 & \text{e } -4 - 8 & \text{h } -3 - -3 \\ \text{c } -12 - -7 & \text{f } 4 - -8 & \text{i } -3 - 3 \end{array}$$

Theorie A

Ook als er mintekens staan, kun je gelijksoortige termen samennemen.

Omdat $7 - 2 = 5$ is $7a - 2a = 5a$.

Omdat $-3 - 8 = -11$ is $-3b - 8b = -11b$.

Omdat $-3 - 1 = -4$ is $-3x - x = -4x$.

Omdat $-5 + 2 = -3$ is $-5y + 2y = -3y$.

Voorbeelden

$$\begin{array}{l} 8b - 3b = 5b \\ -8x - 3x = -11x \\ 3b - -5b = 3b + 5b = 8b \\ -5ab + 12ab = 7ab \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7a - a = 6a \\ 3c - 4c = -1c = -c \\ -5z + 5z = 0z = 0 \\ 6y - 5y = y \end{array}$$

2 Herleid.

$$\begin{array}{lll} \text{a } 3a - 5a & \text{d } 6b + -2b & \text{g } 5x - 4x \\ \text{b } -3a - 5a & \text{e } -6b + -2b & \text{h } -5x + 5x \\ \text{c } -3a + 5a & \text{f } -6b - -2b & \text{i } 4x - 5x \end{array}$$

3 Herleid.

$$\begin{array}{lll} \text{a } 5a - 13a & \text{d } 0,7b - 0,3b & \text{g } bc - 6bc \\ \text{b } 8b - 8b & \text{e } 0,7b + 0,3b & \text{h } ab - 4ab \\ \text{c } -3c - 3c & \text{f } -5p - p & \text{i } 2ab - ab \end{array}$$

4 Herleid als dat mogelijk is. Zet anders *k.n.*

$$\begin{array}{lll} \text{a } 6p - 12p & \text{d } 5ab - 12ab & \text{g } 6a - 7a \\ \text{b } -2a - 8a & \text{e } -3pq - 4pr & \text{h } 3bc - 2bc \\ \text{c } 0,6x + 1,4x & \text{f } -12ac + ac & \text{i } -5ac + 5bc \end{array}$$

Ze kunnen dit boek beter
getal en letters noemen!

- 5 Je weet $10a = 12a - 2a$. Vul in.
- a $8a = 20a - \dots$ d $3a = a - \dots$
 b $a = 5a - \dots$ e $5a = 4a - \dots$
 c $-4a = 2a - \dots$ f $6ac = ac - \dots$

- 6 Omdat $6a + 3a = 9a$, kun je $6a + 4b + 3a$ herleiden tot $9a + 4b$.
 Zo is ook $12a + 3b + 5b = 12a + 8b$.

Herleid op dezelfde manier.

- a $3a + 5a + 6b$ d $2p + 5q + q$
 b $3a + 5b + 6b$ e $2p + 4p + q$
 c $6a + 14a + 3b$ f $24p + 16p + 35p$

- 7 Omdat $3x + 5x = 8x$ en $2y + 7y = 9y$ is

$$3x + 2y + 5x + 7y = 8x + 9y.$$

Herleid.

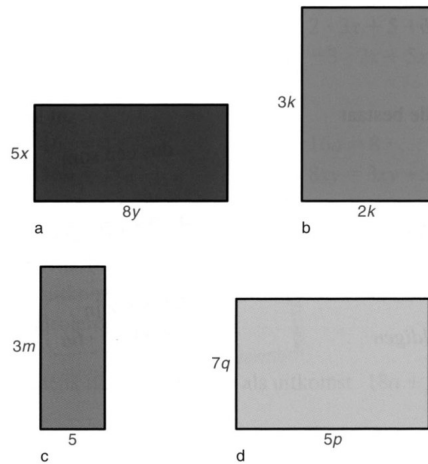
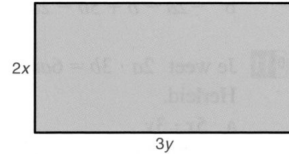
- a $5a + 2b + 3a + 4b$ c $2ab + 4b + 6ab + 8b$
 b $8a + 6 + 2a + 9$ d $3ab + 2bc + 8bc + ab$

- 8 Zie de rechthoek hiernaast.

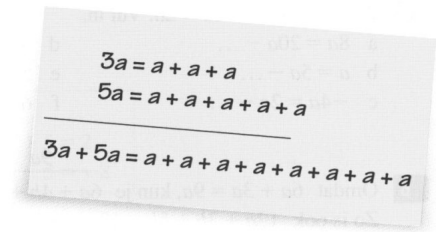
De oppervlakte is $2x \cdot 3y = 6xy$.

De omtrek is $2x + 3y + 2x + 3y = 4x + 6y$.

Geef de oppervlakte en de omtrek van de rechthoeken.

- 9 Je weet $3a + 5a = 8a$ en $8a - 2a = 6a$, maar $3a + 2b$ kan niet korter.
 Herleid.
- a $7a + 8a$ c $7p - p$
 b $6a - 3a$ d $-8p + 9p$

Theorie A

Bij het herleiden van $6x + 2y - 4x - 3y$ neem je de gelijksoortige termen samen.

$$6x + 2y - 4x - 3y =$$

$$6x - 4x + 2y - 3y = 2x - y$$

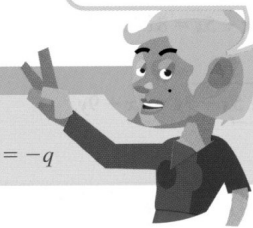
De min voor $4x$ geeft aan dat je $4x$ moet aftrekken.

Dus als je de termen in een andere volgorde zet, moet de min mee verhuizen.

Je mag de tussenstap weglaten.

neem de termen met x samen $6x - 4x = 2x$
 neem de termen met y samen $2y - 3y = -y$

$3p + 6q - 2p = 3p - 2p + 6q$
 Je moet de min mee verhuizen.

Voorbeelden

$$5x - 2 + x = 6x - 2$$

$$5x + x = 6x$$

$$5p + 7q - 5p - 8q = -q$$

$$5p - 5p = 0 \text{ en } 7q - 8q = -q$$

- 10 Herleid.

- a $4a - 3b + 5a - 2b$ c $3x + 3y + 8y - 2y$
 b $-2a - b + 3b - 2a$ d $6x + 6y - x - 6y$

- 11 Je weet $2a \cdot 3b = 6ab$, $2a \cdot 3a = 6a^2$ en $-2c \cdot 3a = -6ac$.

Herleid.

- a $5x \cdot 3y$ c $-5a \cdot -3a$
 b $-7p \cdot 3q$ d $3a \cdot -b$

Theorie B

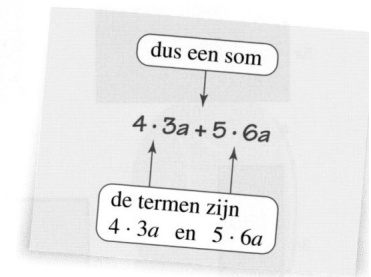
In $4 \cdot 3a + 5 \cdot 6a$ heb je te maken met een som die bestaat uit de termen $4 \cdot 3a$ en $5 \cdot 6a$.

Bij het herleiden moet je goed op de volgorde letten: eerst vermenigvuldigen en dan optellen.

Dus $4 \cdot 3a + 5 \cdot 6a =$ *eerst vermenigvuldigen,*
 $12a + 30a = 42a$ *dan gelijksoortige termen optellen*

Zo is $3a \cdot 2b - 8a \cdot -b =$ *eerst vermenigvuldigen*
 $6ab - -8ab =$
 $6ab + 8ab = 14ab$

Verder is $3a \cdot 2b + 5a \cdot 3c =$
 $6ab + 15ac$ *verder herleiden kan niet, want 6ab en 15ac zijn niet gelijksoortig*

Voorbeelden

$$5 \cdot 3a + 8 \cdot 4a =$$

$$15a + 32a = 47a$$

$$3a \cdot -2b + a \cdot 2b =$$

$$-6ab + 2ab = -4ab$$

$$-3 \cdot a - 5 \cdot -2a =$$

$$-3a - -10a =$$

$$-3a + 10a = 7a$$

$$5x \cdot 2y - 3x \cdot -2z =$$

$$10xy - -6xz =$$

$$10xy + 6xz$$

$$5x \cdot 2y \cdot 3 = 30xy$$

12 Herleid.

a $5 \cdot 2b + 10 \cdot 3b$
b $-5 \cdot 2b + 3 \cdot -b$

c $8 \cdot -2b - 5 \cdot -3b$
d $5a \cdot 2b - 2a \cdot b$

e $5a \cdot 3b - 2a \cdot -c$
f $-8a \cdot 3 - 5 \cdot -3a$

A13 Herleid.

a $3 \cdot 2x + 4 \cdot 2x$
b $5 \cdot 3y - 8 \cdot 2y$

c $5x \cdot 2y - 15x \cdot y$
d $3x \cdot 2z - 5x \cdot 2y$

e $-4 \cdot 2x - 8 \cdot 6$
f $-4 \cdot 2x - 8x \cdot 3$

14 Let op het onderscheid tussen

$3a \cdot 2b + 4a \cdot 3b$ en $3a + 2b + 4a + 3b$.

Som van twee termen	Som van vier termen
$\underbrace{3a \cdot 2b + 4a \cdot 3b =}_{6ab + 12ab = 18ab}$	$3a + 2b + 4a + 3b =$ $3a + 4a + 2b + 3b = 7a + 5b$

Herleid.

a $2 \cdot 3x + 5 \cdot 2x$
b $2 + 3x + 5 + 2x$

c $2 \cdot 3x + 5 + 2x$
d $-3 \cdot 2x + 5x - 2x$

e $-3 + 2x + 5 - 2x$
f $-3 \cdot -2x - 5 \cdot -2x$

A15 Vul in.

a $16a = 4a + \dots$
b $16a = 17a - \dots$

c $16a = 8 \cdot \dots$
d $8xy = 3xy + \dots$

e $8xy = 2x \cdot \dots$
f $8xy = -2xy \cdot \dots$

A16 Bij een toets moet een klas tien herleidingen maken. Elke herleiding heeft als uitkomst $12ab$. Bedenk tien opgaven die als uitkomst $12ab$ hebben. Laat een andere leerling de opgaven controleren.

A17 Bedenk tien opgaven die als uitkomst $18a + 30b$ hebben.

Volgende bladzijde:

Antwoorden paragraaf 2.1 overstapkatern 1 vmbo-T/havo > 2 havo

2 Rekenen met letters

bladzijde 24

- 1** a 5
b -19
c -5
d -12
e -12
- 2** a -2a
b -8a
c 2a
d 4b
e -8b
- 3** a -8a
b 0
c -6c
d 0,4b
e b
- 4** a -6p
b -10a
c 2x
d -7ab
e k.n.
- f 12
g -6
h 0
i -6
- f -4b
g x
h 0
i -x
- f -6p
g -5bc
h -3ab
i ab
- f -11ac
g -a
h bc
i k.n.

bladzijde 25

- 5** a $20a - 12a$
b $5a - 4a$
c $2a - 6a$
- 6** a $8a + 6b$
b $3a + 11b$
c $20a + 3b$
- 7** a $8a + 6b$
b $10a + 15$
- 8** Oppervlakte a: $40xy$
Omtrek a: $16y + 10x$
Oppervlakte b: $6k^2$
Omtrek b: $10k$
Oppervlakte c: $15m$
Omtrek c: $10 + 6m$
- d $a - -2a$
e $4a - -a$
f $ac - -5ac$
d $2p + 6q$
e $6p + q$
f $75p$
c $8ab + 12b$
d $4ab + 10bc$

Oppervlakte d: $35pq$
Omtrek d: $10p + 14q$

bladzijde 26

- 9** a $15a$
b $3a$
c $6p$
d p
- 10** a $9a - 5b$
b $-4a + 2b$
c $3x + 9y$
d $5x$
- 11** a $15xy$
b $-21pq$
c $15a^2$
d $-3ab$

bladzijde 27

- 12** a $40b$
b $-13b$
c $-b$
d $8ab$
e $15ab + 2ac$
f $-9a$
- 13** a $14x$
b $-y$
c $-5xy$
d $6xz - 10xy$
e $-8x - 48$
f $-32x$
- 14** a $16x$
b $7 + 5x$
c $8x + 5$
d $-3x$
e 2
f $16x$

- 15** a $4a + 12a$
b $17a - a$
c $8 \cdot 2a$
d $3xy + 5xy$
e $2x \cdot 4y$
f $-2xy \cdot -4$

- 16** *
17 *